

ROAD MAP

เพื่อการพัฒนากิจกรรมและแก้ไขปัญหา
ความยากจนของเกษตรกรไทยอย่างยั่งยืน

ตอนที่ 2

“ภาคเกษตรไทย : ผลประโยชน์ของชาติ
บนความทุกข์ยากของเกษตรกรไทย”

5. ภาคเกษตรไทยล้มเหลวจริงหรือ

5.1 ถ้าจะมองในเรื่องของรายได้ และฐานะความเป็นอยู่ของเกษตรกรไทยต้องนับว่าล้มเหลว เพราะ “เกษตรกรไทย ยิ่งผลิตยิ่งจน”

รายการ	ปีเพาะปลูก				ปีเพาะปลูก 2554/55				
	2551/52	2552/53	2553/54	2554/55	ประเทศ	เหนือ	ตะวันออกเฉียงเหนือ	กลาง	ใต้
ทรัพย์สิน - หนี้สิน									
- ทรัพย์สินเกษตรต้นปี (บาท/ครัวเรือน)	955,486	961,878	1,019,088	1,007,005	1,007,005	555,090	748,473	1,796,949	1,587,557
- ขนาดหนี้สินต้นปี (บาท/ครัวเรือน)	53,885	54,409	54,061	59,808	59,808	86,899	55,735	61,433	36,378

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

นี่คือสิ่งที่น่าเศร้าใจสำหรับเกษตรกรไทย ซึ่งควรที่จะได้รับผลตอบแทนที่มีคุณค่า ไม่ว่าจะ เป็นรายได้ สภาพทางเศรษฐกิจ สภาพทางสังคม การมีคุณภาพชีวิตที่ดี เทียบเท่าหรือใกล้เคียงกับผู้ประกอบอาชีพอื่น แต่ปรากฏว่าเกษตรกรไทย กลับเป็นผู้ที่ด้อยโอกาส ถูกเอารัดเอาเปรียบมากที่สุดในสังคมไทย

5.2 แต่ถ้าจะมองถึงผลประโยชน์ของชาติ ภาคเกษตรไทยได้สร้างคุณประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติอย่างมหาศาล

- ภาคเกษตรไทย สามารถผลิตอาหารเลี้ยงคนในชาติได้อย่างเพียงพอและหลากหลายทั้งชนิด ปริมาณ และคุณภาพ อาทิ ข้าว ข้าวโพด มันสำปะหลัง น้ำตาล ผัก ผลไม้ ชา กาแฟ กุ้ง ไข่ เป็ด หมู ไก่เนื้อ ใคเนื้อ อาหารทะเล ปลาน้ำจืด ฯลฯ โดยไม่ต้องพึ่งพาการนำเข้า

- ภาคเกษตรกรไทย สามารถผลิตสินค้าเกษตรเพื่อทดแทนการนำเข้าเพื่อการบริโภค และสนับสนุนอุตสาหกรรมภายในประเทศได้หลากหลายชนิด เพื่อเป็น Buffer ในกรณีที่มีปัญหาในการนำเข้า อาทิ ถั่วเหลือง ข้าวโพด (สำหรับอาหารสัตว์) เส้นไหม ไคโนม ไคเนื่อ สุกกร ไก่เนื้อ ฯลฯ

- ภาคเกษตรไทย สามารถส่งออกสินค้าเกษตรติดอันดับหนึ่งของโลกหลายชนิดและติดอันดับ 1 ใน 10 ของโลกของสินค้าประเภทอาหาร

* สินค้าเกษตรส่งออกติดอันดับหนึ่งของโลก อาทิ ข้าว ยางพารา มันสำปะหลัง สับปะรดกระป๋อง ทุเรียน ลำไย มังคุด เงาะ ถั่วแระ ถั่วเขียว ถั่วเหลือง กุ้งแช่เย็น (กุ้งขาว กุ้งกุลาดำ)

* สินค้าเกษตรส่งออกรองลงมา อาทิ น้ำตาล ข้าวโพดหวาน กระจับปี่เขียว ข้าวโพดฝักอ่อน หน่อไม้ฝรั่ง ฯลฯ

- ประเทศไทยถูกจัดในกลุ่มผู้นำด้านเกษตรกรรมของโลก

* ประเทศสหรัฐอเมริกาผลิต 3.1% (อันดับที่ 1)

* รองลงมา คือ กลุ่มสหภาพยุโรป: (ฝรั่งเศส (2) เนเธอร์แลนด์ (3) เยอรมนี (4) เบลเยียม อิตาลี ลักแซมเบอร์ก สหราชอาณาจักร)

* ประเทศไทยผลิต 1.7% (อันดับที่ 15)

- ปี 2556 ในจำนวนประเทศที่เป็นสมาชิกองค์การสหประชาชาติ มากกว่า 200 ประเทศ และเป็นประเทศสมาชิก WTO 156 ประเทศ **ประเทศไทย**

* มีเศรษฐกิจใหญ่เป็นอันดับ 31 ของโลก

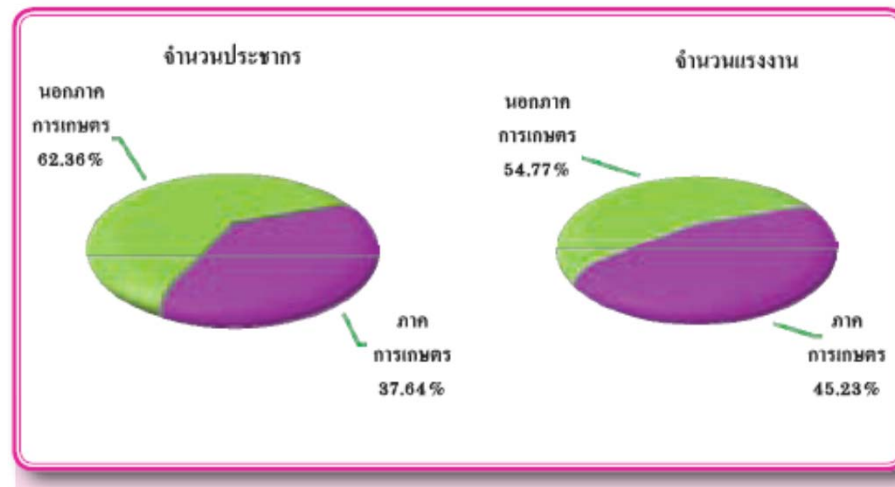
* ส่งออกอันดับที่ 28 ของโลก

* เป็นประเทศที่ลงทุนทำธุรกิจได้ง่าย อันดับที่ 17 ของโลก (เช่น กู้เงินได้เร็ว ก่อสร้างได้เร็ว แรงงานเก่ง จดทะเบียนบริษัทได้เร็ว)

- * ส่งออกและนำเข้า อันดับที่ 20 ของโลก
- * ผลิตสินค้าเกษตร อันดับที่ 11 ของโลก
- * ส่งออกสินค้าอาหาร อันดับที่ 12 ของโลก
- * นักท่องเที่ยว เข้ามาอันดับที่ 19 ของโลก
- * ค่าครองชีพ อันดับที่ 81 ของโลก
- * มีอัตราคนว่างงานต่ำ เป็นอันดับที่ 2 ของโลก

- การส่งออกสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ นำเข้าเงินตราต่างประเทศ ลดการขาดดุลการค้า และดุลการชำระเงิน ประเทศไทยได้ดุลการค้าจากการส่งออกสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์มาโดยตลอด

- ภาคเกษตรไทยเป็นบุคคลกลุ่มใหญ่ และเป็นแหล่งรองรับแรงงานที่สำคัญของประเทศ

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร ปี 2554

- ประมาณ 2 ใน 3 ของการขนส่งภายในประเทศ เป็นการขนส่งวัตถุดิบทางการเกษตร และผลิตภัณฑ์การเกษตร
- ผู้ประกอบธุรกิจที่เกี่ยวกับการเกษตร ส่วนใหญ่จะเป็นผู้มีฐานะดีเป็นเศรษฐี เช่น ผู้ประกอบการค้าขายปัจจัยการผลิต (ปุ๋ยเคมี สารเคมี อาหารสัตว์ เครื่องจักรกลการเกษตร เครื่องมือในการเกษตร ฯลฯ) โดยเฉพาะผู้ส่งออกสินค้าเกษตรหลักๆ ของประเทศไทย เช่น เจ้าของโรงสีข้าว ผู้ส่งออกข้าว เจ้าของลานมันสำปะหลัง ผู้ส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง เจ้าของโรงงานน้ำตาล อ้อย ผู้ส่งออกน้ำตาลทราย บริษัทผู้รับซื้อและส่งออกยางพารา ผู้ส่งออกผักผลไม้สดและแปรรูป กลุ่มคนเหล่านี้เป็นมหาเศรษฐีลำดับต้นๆ ของประเทศไทย

กล่าวได้ว่า “ภาคเกษตรไทยได้สร้างคุณประโยชน์ให้แก่คนไทย

และประเทศไทยอย่างมหาศาล แต่ผลประโยชน์ที่คนไทยและ

ประเทศไทยได้รับ เกิดมาจากความทุกข์ยากลำบากของพี่น้องเกษตรกรไทย”

6. ข้อเสนอเพื่อการพัฒนาและการแก้ไขปัญหาการเกษตรอย่างยั่งยืน คือ เกษตรกรสามารถประกอบอาชีพการเกษตร มีรายได้เพียงพอต่อการดำรงชีวิตส่งลูกหลานไปเรียนหนังสือ ค่าใช้จ่ายประจำวัน มีคุณภาพชีวิตที่ดีตามมาตรฐานที่ควรจะเป็น การทำการเกษตรที่ไม่ทำลายสภาพแวดล้อม การเกษตรที่อนุรักษ์ธรรมชาติ การเกษตรที่อยู่ร่วมกับชุมชนและสังคมได้อย่างมีความสุข

ดังนั้น นโยบาย ยุทธศาสตร์ และมาตรการในการพัฒนาการเกษตรในอนาคตจะต้องตอบโจทย์ที่เป็นข้อเท็จจริงของภาคเกษตรไทย โดยการกำหนดเป้าหมายสุดท้าย (Ultimate Goals) ในการพัฒนาการเกษตร คือ “การยกระดับรายได้ ฐานะความเป็นอยู่ของเกษตรกรให้สูงขึ้น เพื่อให้ครอบครัวเกษตรกรมีมาตรฐานการดำรงชีวิตที่ดีขึ้น (Better Standard of Living) เทียบเท่ากับคนในสาขาอาชีพอื่น ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม”

7. พันธกิจ

7.1 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อการพัฒนาการเกษตร

- การพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการชลประทาน เพื่อเพิ่มพื้นที่การชลประทานเพื่อการเกษตร ซึ่งปัจจุบันมีพื้นที่ชลประทาน ประมาณ 29.58 ล้านไร่ คิดเป็น 25.15% ของพื้นที่ถือครองทางการเกษตร แต่ยังมีพื้นที่มีศักยภาพในการพัฒนาโครงการชลประทานเพื่อการเกษตรอีกประมาณ 30 ล้านไร่ ซึ่งควรจะต้องดำเนินการเพื่อให้ได้พื้นที่ชลประทาน ประมาณ 50% ของพื้นที่ทำการเกษตรทั่วประเทศ
- ปรับปรุงแหล่งน้ำ และระบบชลประทานที่มีอยู่เดิม โดยทำการขุดลอกลำน้ำ, ฝาย, หนอง, คลอง, บึง ที่ตื้นเขิน เพื่อรองรับน้ำในฤดูฝน และมีปริมาณน้ำที่มากพอสำหรับฤดูแล้ง รวมทั้งพัฒนาระบบชลประทานเพื่อนำน้ำมาใช้ประโยชน์ทางการเกษตร อุปโภค และบริโภค ซึ่งจะเป็นการสร้างงาน และกระจายรายได้ในชนบทด้วย
- พัฒนากนหนทางในชนบท เพื่อให้การขนส่งสินค้าการเกษตรออกสู่ตลาดอย่างมีประสิทธิภาพ ลดการสูญเสีย และรักษาคุณภาพผลผลิต

7.2 กำหนดนโยบาย มาตรการ และวิธีการให้เกษตรกรที่ไม่มีที่ดินเป็นของตนเอง หรือเกษตรกรผู้เช่าที่ดินให้มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง

- รักษาพื้นที่ทำการเกษตรที่มีอยู่ในปัจจุบัน ไม่ให้เปลี่ยนแปลงไปทำกิจกรรมอื่น
- นำพื้นที่รกร้าง พื้นที่ป่าสงวนเสื่อมโทรม ที่ดินของกรมธนารักษ์มาจัดสรรให้แก่เกษตรกรและพัฒนาให้เป็นพื้นที่เพาะปลูก
- ทำการสำรวจพื้นที่ สปก. ที่ได้จัดสรรให้แก่เกษตรกรไปแล้ว ว่าได้มีการเปลี่ยนแปลงเจ้าของจากเกษตรกรที่ได้รับการจัดสรรไปแล้วก็ราย และเกษตรกรที่ได้รับการจัดสรรที่ยังถือครองที่ดินอยู่มีกี่ราย เพื่อกำหนดมาตรการในการแก้ไขปัญหาอย่างยั่งยืน

7.3 ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา ร่วมกับภูมิปัญญาชาวบ้าน เพื่อสร้างนวัตกรรมใหม่ในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต

- จัดสรรงบประมาณสำหรับการวิจัยให้เพียงพอ
- ส่งเสริมสร้างนักวิจัยรุ่นใหม่ ทดแทนนักวิจัยอาวุโส
- ผลักดันและมีมาตรการจูงใจนักวิจัยให้มีการสร้างนวัตกรรม และเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อพัฒนาการเกษตร
- สนับสนุนการวิจัย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการแข่งขันของสินค้าเกษตร ในตลาดต่างประเทศ โดยการลดต้นทุนการผลิต เพิ่มปริมาณและคุณภาพของผลผลิต

- สนับสนุนการวิจัยและพัฒนา ร่วมกับภูมิปัญญาชาวบ้าน
- ส่งเสริมการนำผลงานวิจัยถ่ายทอดสู่เกษตรกรนำไปปฏิบัติให้บังเกิดผล

7.4 พัฒนาองค์กรเกษตรกรให้เข้มแข็ง เพื่อทำหน้าที่เป็นตัวแทนของเกษตรกร ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และโปร่งใส เช่น สหกรณ์การเกษตร สภาเกษตรกรแห่งชาติ

- พัฒนา และส่งเสริมสถาบันเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร กลุ่มสหกรณ์ สภาเกษตรกร ให้มีความเข้มแข็ง สามารถช่วยเหลือ และแก้ปัญหาให้กับเกษตรกรได้ เพื่อแบ่งเบาภาระของรัฐบาล
- สร้างระบบให้เกษตรกรมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย และการแก้ไขปัญหาด้านการเกษตร
- ลดดอกเบี้ยเงินกู้ให้แก่เกษตรกรจากเดิม 7.5 - 12% ให้อยู่ระหว่าง 5 - 7% เพื่อลดต้นทุนการผลิตให้แก่เกษตรกร
- สนับสนุนให้สถาบันเกษตรกร และเกษตรกรทั่วไปหันมาใช้เครื่องจักรกลการเกษตร เพื่อทดแทนและแก้ปัญหาเรื่องแรงงานขาดแคลน โดยสนับสนุนเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ ลดภาษีการนำเข้าเครื่องจักรกลการเกษตร และอุปกรณ์การเกษตร เช่น ระบบน้ำพลาสติกคลุมโรงเรือน ตาข่าย เครื่องสูบน้ำ เครื่องพ่นยา เป็นต้น
- ประกันความเสี่ยงของเกษตรกรจากภัยธรรมชาติ จัดทำโครงการประกันภัยพืชผล เพื่อชดเชยเยียวยาเกษตรกรที่ได้รับความเสียหายจาก ภัยธรรมชาติ เช่น น้ำท่วม ความแห้งแล้ง ศัตรูพืชระบาด

7.5 ปฏิรูปกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรเพื่อให้ทันสมัยและเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน และอนาคต

- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รับผิดชอบกฎหมายเกษตรรวมเป็นจำนวนมากที่ควรได้รับการแก้ไขปรับปรุงให้ทันสมัยเหมาะสมกับสถานการณ์ มีประสิทธิภาพ ทั้งในด้านการสนับสนุน การป้องกัน และการบังคับใช้ เช่น กฎหมายเกี่ยวกับพืช 4 ฉบับ กฎหมายเกี่ยวกับสัตว์ 7 ฉบับ กฎหมายเกี่ยวกับการชลประทาน 4 ฉบับ กฎหมายเกี่ยวกับการประมง 2 ฉบับ กฎหมายเกี่ยวกับที่ดิน 5 ฉบับ กฎหมายเกี่ยวกับปัจจัยการผลิต 2 ฉบับ กฎหมายเกี่ยวเศรษฐกิจ การเงิน และสถาบันเกษตรกร 7 ฉบับ กฎหมายเกี่ยวกับการจัดตั้งองค์กรของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร 11 ฉบับ

7.6 ปรับโครงสร้างกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อความเป็นเอกภาพในการบริหาร จัดการทุจริตคอร์รัปชัน และการแต่งตั้งโยกย้ายข้าราชการที่ไม่เป็นธรรม

- ยุบรวมหน่วยงานที่มีภารกิจคล้ายกัน เพื่อความเป็นเอกภาพในการทำงาน

- การแต่งตั้งโยกย้ายข้าราชการ ต้องมีมาตรการที่โปร่งใส ยุติธรรม ไม่มีการซื้อขายตำแหน่ง

- จัดการทุจริต คอร์รัปชันในโครงการต่างๆ ภายใต้หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

- ทบทวนเพื่อปรับปรุงแก้ไขบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของสำนักงานอัครราชทูตด้านการเกษตรที่ประจำอยู่ในประเทศต่างๆ ให้มีประสิทธิภาพ ตอบสนองนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในการทำความเข้าใจในเรื่องสินค้าเกษตรรวมทั้งแก้ไขปัญหาอุปสรรคในการนำเข้า ส่งออกสินค้าเกษตรในประเทศ หรือกลุ่มประเทศที่รับผิดชอบ

7.7 จัดทำสำมะโนภาคการเกษตรให้ทันสมัย ถูกต้องเป็นที่น่าเชื่อถือ เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนา และการแก้ไขปัญหาในทุกด้าน

- จำนวนครัวเรือนที่ประกอบอาชีพการเกษตร
- พื้นที่ถือครองเพื่อการเกษตร (เป็นของตนเองหรือพื้นที่เช่า)
- พื้นที่ชลประทานเพื่อการเกษตร
- พื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจแต่ละชนิด
- ผลผลิตต่อไร่ของพืชเศรษฐกิจ (ในเขตชลประทาน และนอกเขตชลประทาน)
- การใช้ปัจจัยการผลิต เช่น ปุ๋ยเคมี สารเคมีกำจัดศัตรูพืช สารกำจัดวัชพืช ฯ

7.8 ปรับปรุงโครงสร้างการผลิตทางการเกษตร เสนอทางเลือกให้แก่เกษตรกร โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของเกษตรกร (Farmer Participation)

- เพื่อปรับเปลี่ยนกิจกรรมทางการเกษตรที่ให้ผลตอบแทนต่ำ ผลผลิตต่อไร่ต่ำไปสู่กิจกรรมที่ให้ผลตอบแทนดีกว่า เหมาะสมกับสภาพของพื้นดิน
- เสนอทางเลือกให้แก่เกษตรกร โดยกระบวนการมีส่วนร่วมและให้เกษตรกรตัดสินใจ ยอมรับทางเลือกใหม่ ซึ่งรัฐจะต้องให้การสนับสนุน เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว เช่น สนับสนุนเทคโนโลยี ปัจจัยการผลิต เช่น พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ สินเชื้ออัดรดอกเบี้ยต่ำ รวมทั้งแรงจูงใจอื่นๆ และการดูแลเรื่องราคาให้มีเสถียรภาพ

7.9 สร้างเสถียรภาพราคาสินค้าเกษตร

- กำหนดมาตรการยกระดับราคาสินค้าเกษตรในกรณีราคาตกต่ำ เพื่อให้เกษตรกรจำหน่ายได้ในราคาที่เป็นธรรม เช่น การกระจายสินค้าจากแหล่งผลิตสู่ผู้บริโภค การส่งออก การแปรรูปสร้างมูลค่าเพิ่ม เป็นต้น
- ส่งเสริมการผลิตตามระบบ GAP และเกษตรอินทรีย์ให้กว้างขวาง
- กำหนดมาตรการควบคุมปัจจัยการผลิต เช่น ปุ๋ย สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช พันธุ์พืช อาหารสัตว์ ยา รักษาโรคสัตว์ ให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน และราคายุติธรรม
- เปิดตลาดสินค้าเกษตรในต่างประเทศให้มากขึ้น
- มีมาตรการลงโทษผู้ส่งออก และเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ไม่ปฏิบัติตามกฎกติกาการส่งออก อย่างเข้มงวด
- พัฒนาการผลิตให้ได้คุณภาพตามมาตรฐานของ Food Safety และมาตรฐานของการนำเข้าแต่ละประเทศ

7.10 ส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทนจากพืชที่ประเทศไทยมีการผลิต เหลือจากการบริโภค เช่น มันสำปะหลัง อ้อย ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ปาล์มน้ำมัน เพื่อทดแทนการนำเข้าพลังงานจากฟอสซิล ยกย่องราคาสินค้าเกษตร

- ส่งเสริมการใช้แก๊สโซฮอลล์ ซึ่งผลิตจากเอทานอลที่ทำมาจากมันสำปะหลัง อ้อย ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์
- ส่งเสริมการใช้ไบโอดีเซล ซึ่งผลิตจากปาล์มน้ำมัน
- กำหนดเป้าหมายการผลิตเอทานอล และไบโอดีเซล อย่างชัดเจน
- สร้างเสถียรภาพของราคาผลผลิตพืชซึ่งเป็นวัตถุดิบที่นำมาผลิตเอทานอล และไบโอดีเซล

7.11 น้อมนำแนวพระราชดำริเกษตรทฤษฎีใหม่ และเศรษฐกิจพอเพียง มาส่งเสริมให้เกษตรกรนำไปปฏิบัติให้เกิดเป็นรูปธรรม

7.12 ตรากฎหมายสำหรับการพัฒนาการเกษตรและสิ่งแวดล้อม เพื่อปกป้องผลประโยชน์ของเกษตรกรในระยะยาว

ตรากฎหมายสำหรับการพัฒนาการเกษตรและสิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะ มีผลบังคับใช้ 4-6 ปี เช่น Farm Bill ของประเทศสหรัฐอเมริกา หรือ CAP Reform ของสหภาพยุโรป

กฎหมายสำหรับการพัฒนาการเกษตร ควรจะครอบคลุมเรื่องการเกษตรและชนบท ออกเป็น 9 ด้าน คือ

- การกำหนด Zoning
- การช่วยเหลือสินค้าเกษตร ทั้งด้านการผลิต ประสิทธิภาพการผลิต และการตลาด
- การอนุรักษ์ และพัฒนาพื้นที่การเกษตร
- การค้าสินค้าเกษตร
- ด้านโภชนาการ Food Safety
- ด้านสินเชื่อเพื่อการเกษตร
- การวิจัยและพัฒนา
- พลังงานจากพืช
- อื่นๆ

การตรากฎหมายสำหรับการพัฒนาการเกษตรและชนบท ถือเป็นนโยบายและกรอบในการบริหารจัดการด้านการเกษตรที่รัฐบาลต้องนำไปปฏิบัติ โดยผ่านทางหน่วยงานต่างๆ หากจะมีการเปลี่ยนแปลงรัฐบาลต้องเสนอรัฐสภา ไม่ใช่เปลี่ยนแปลงนโยบายรายวันหรือรายปี เหมือนประเทศไทยที่เปลี่ยนแปลงนโยบายตามการเปลี่ยนแปลงพรรคการเมือง หรือรัฐมนตรี

กฎหมายเพื่อพัฒนาการเกษตรและชนบทนี้ จะเป็นตัวกำหนดสินค้าเกษตรที่รัฐบาลจะให้การช่วยเหลือทั้งด้านการผลิต การตลาด การประกันรายได้ สามารถควบคุมปริมาณผลผลิต และคุณภาพผลผลิตตามที่ระบุไว้ในกฎหมาย

8. บทส่งท้าย

การที่จะให้พันธกิจ ทั้ง 12 ประการ ประสบความสำเร็จได้นั้น จะต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ

8.1   รัฐบาลต้องให้ความสำคัญและมุ่งมั่นในการปฏิรูปการเกษตรอย่างจริงจังและต่อเนื่อง (Strong Determination)

8.2   รัฐมนตรีและข้าราชการในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ต้องมีความเข้าใจและเห็นใจเกษตรกร (Favor Attitude) ว่าเป็นผู้ที่ยากไร้ ด้อยโอกาส และถูกทอดทิ้งมาช้านาน เป็นกลุ่มคนส่วนใหญ่ของประเทศที่มีฐานะยากจนที่สุด หากมีความเข้าใจดังกล่าว บุคคลเหล่านี้ซึ่งมีหน้าที่ที่ต้องช่วยเหลือเกษตรกร ตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายจะต้องไม่กระทำการใดๆ ที่ส่งไปในทางหาผลประโยชน์จากโครงการที่ได้กำหนดไว้เพื่อช่วยเหลือเกษตรกร ต้องทำงานด้วยความมุ่งมั่น พุ่มเท โปร่งใส ไม่มีการทุจริต คอร์รัปชัน และต้องเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในด้านวิชาการและการบริหารจัดการ โดยการทำงานร่วมกับเกษตรกรได้อย่างมีประสิทธิภาพ นั่นก็คืออุดมการณ์ที่จะทำงานให้แก่เกษตรกรผู้ยากไร้

8.3   รัฐบาลต้องจัดสรรงบประมาณให้แก่ภาคการเกษตรอย่างเหมาะสมกับภารกิจของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ต้องทำงานกับเกษตรกร ซึ่งเป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศถึง 5.7 ล้านครัวเรือน มากกว่า 30 ล้านคน หรือประมาณ 40% ของจำนวนประชากรทั้งประเทศ แต่ปรากฏว่ากระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้รับงบประมาณน้อยมาก ประมาณ 3% ของงบประมาณรายจ่ายแต่ละปี แม้แต่ในปัจจุบัน ซึ่ง คสช. ได้เข้ามาบริหารประเทศ งบประมาณของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ก็ยังเป็นสัดส่วนที่น้อยนิดสำหรับภารกิจที่ต้องทำงานกับเกษตรกรผู้ยากไร้ และด้อยโอกาสในทุกๆ ด้าน

8.4   ดังนั้น การที่รัฐบาลหรือเอกชน โดยเฉพาะพ่อค้าที่ทำมาหากินกับการซื้อสินค้าการเกษตร เพื่อการบริโภคภายในประเทศหรือเพื่อการส่งออก เรียกร้องให้เกษตรกรเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ลดต้นทุนการผลิต มีคุณภาพมาตรฐาน ย่อมเป็นไปได้ยาก ภายใต้การจำกัดของงบประมาณและเอกชนเหล่านี้ คือ ผู้ที่มีส่วนสำคัญในการกดราคาสินค้าเกษตร เพื่อให้ธุรกิจของตนเองได้ประโยชน์สูงสุด และมักจะเรียกร้องให้เกษตรกรให้ทำในทุกๆ เรื่อง โดยอ้างว่าหากไม่ลดต้นทุนการผลิต คุณภาพสินค้าไม่ดี ไม่สามารถแข่งขันในตลาดโลกได้ แต่ข้อเท็จจริงปรากฏว่า สินค้าเกษตรไทยส่งออกติดอันดับที่ 11 ของโลก และส่งออกสินค้าอาหารติดอันดับที่ 12 ของโลก เอกชนเหล่านี้จึงเป็นผู้ที่มีฐานะร่ำรวยที่สุดกลุ่มหนึ่งของประเทศไทย

**“ภาคเกษตรไทย : ผลประโยชน์ของชาติ
บนความทุกข์ยากของเกษตรกรไทย”**

*****